

УДК 378.041:124.5

Валентина ФРИЦЮК

*доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького
державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна
e-mail: valentina.frytsiuk@gmail.com*

Оксана ВОЛОШИНА

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького
державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна
e-mail: woloshina5555@gmail.com*

ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ

У статті схарактеризовано аксіологічний підхід до вивчення проблеми підготовки майбутніх педагогів до професійного саморозвитку, який спонукає під час відбору змісту, методів, форм підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку враховувати їхні ціннісні орієнтації. Обґрунтовано, що аксіологічний підхід є органічно притаманним сучасній педагогіці, оскільки він орієнтований на людину як найвищу цінність. Проаналізовано сутність аксіологічного підходу, який полягає у спрямуванні педагогічної діяльності на гуманістичний розвиток особистості. За цього підходу кожний учасник педагогічного процесу є активним ціннісно-мотивованим суб'єктом діяльності й найважливішим завданням є розкриття цінностей як сутнісних характеристик особистості. Доведено, що застосування аксіологічного підходу у підготовці студентів сприятиме формуванню їхніх ціннісних орієнтацій на безперервний професійний саморозвиток, усвідомленню ними власної самоцінності як майбутнього педагога в умовах сучасного суспільства, допоможе осмислити, як будувати свою професійну кар'єру, як досягати мети стосовно безперервного професійного саморозвитку для успішної професійної діяльності тощо.

Ключові слова: професійний саморозвиток, майбутні педагоги, методологічні підходи, аксіологічний підхід, підготовка студентів.

У сучасній педагогічній науці в наукових розвідках з проблем гуманістичної педагогіки усе вагомніше місце посідають нові методологічні підходи (полісуб'єктний, креативний, медіологічний, семіотичний, герменевтичний, феноменологічний, цивілізаційний, холистичний), які більше узгоджуються з сучасними соціальними та освітніми реаліями [11, 41]. Однак вважаємо, що традиційні методологічні підходи також варто враховувати, особливо для дослідження такої складної проблеми як професійний саморозвиток майбутнього педагога. Зазначимо, що професійний саморозвиток трактуємо як свідому діяльність людини, спрямовану на повну самореалізацію себе як особистості в тій соціальній сфері, яку визначає її професія.

Аналіз наукових праць дає змогу зробити висновок про відсутність єдиного методологічного підходу до визначення поняття «саморозвиток». Різномісність і багатогранність його проявів свідчать про неоднозначність і комплексний характер цієї категорії [9].

Метою статті є висвітлення аксіологічного підходу до проблеми підготовки майбутніх учителів до професійного саморозвитку.

У дослідженні процес підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку ґрунтується на кількох взаємопов'язаних наукових підходах, з-поміж яких визначаємо акмеологічний, аксіологічний, антропоцентричний, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, особистісний, синергетичний, системний, суб'єктний [18].

У контексті нашого дослідження особливо важливими є погляди науковців, які займаються власне педагогічною акмеологією (Б. Ананьєв, О. Дубасенюк, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна, А. Реан, Л. Рибалко та ін.). Професійний саморозвиток педагога, згідно з їхньою позицією, – це процес формування особистості, яка орієнтована на найвищі професійні досягнення.

Антропоцентричний підхід (Є. Ісаєв, Л. Лідак, В. Слободчиков, Н. Таценко, К. Ушинський, О. Чурсіна та ін.) як результат парадигмальних змін у сучасних гуманітарних науках і як загаль-

ний стиль мислення є новим обертом спіралі в розвитку науки [15]. Згідно з антропоцентричним підходом, особистість студента є метою і суб'єктом професійного саморозвитку.

Діяльнісний підхід (Л. Виготський, Н. Дюшеева, Ю. Кузнецов, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн та ін.) доводить, що результати підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку помітні лише упродовж діяльності.

Діяльнісний підхід у контексті нашого дослідження можна визначити як таку організацію навчання і виховання, за якого майбутній педагог діє з позиції активного суб'єкта пізнання, у якого цілеспрямовано формуються навчальні вміння стосовно професійного саморозвитку, планування етапів діяльності з професійного саморозвитку, її виконання і регулювання, виконання самоконтролю готовності до професійного саморозвитку, аналізу й оцінки результатів своєї діяльності. Саме через діяльність і в процесі діяльності майбутній педагог стає самим собою, відбувається самоактуалізація його особистості та професійний саморозвиток.

Компетентнісний підхід (І. Бех, Н. Бібік, О. Глузман, О. Локшина, В. Луговий, Н. Нагорна, С. Ніколаєва, О. Овчарук, Н. Побірченко, О. Пометун, О. Савченко, В. Химинець, Л. Хоружа, А. Ярошенко та ін.) активно впроваджується в сучасній європейській системі освіти. У контексті дослідження він передбачає спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, а саме: на формування не лише знань, умінь і навичок стосовно професійного саморозвитку, а пересудим на вироблення досвіду їх застосування.

Проте зупинимось докладніше на характеристиці аксіологічного підходу.

Методологію розуміють як загальну систему теоретичних знань, що виконують роль провідних принципів наукового пізнання, шляхів і засобів реалізації наукового дослідження. Особливість методологічних принципів полягає у визначенні вихідних наукових позицій [3, 88].

Під час планування й проведення педагогічного дослідження необхідно орієнтуватися на методологічні принципи й конкретно-наукові форми їх прояву згідно з теоретичною позицією дослідника, вважає С. Гончаренко [3, 84]. Теоретико-методологічна основа розкривається для вказівки на орієнтацію дослідження на той чи інший підхід у науці для розв'язання проблем цієї предметної галузі. На думку С. Гончаренка, варто розрізняти кілька рівнів методології.

Перший рівень – філософські знання, що охоплюють філософські основи дослідження, його світоглядну функцію й загальнонаукові положення.

Другий рівень – загальнонаукова методологія (системний, синергетичний, діяльнісний, особистісно орієнтований підходи, характеристика різних типів наукових досліджень, їхні етапи й елементи: гіпотеза, об'єкт і предмет дослідження, мета, завдання тощо).

Третій рівень – конкретно-наукова методологія, тобто сукупність методів, принципів дослідження й процедур, які застосовуються в тій чи іншій спеціальній дисципліні, наприклад, у педагогіці [3, 88].

Методологічний підхід, на думку Н. Дюшеевої, – це стратегія, що базується на основних положеннях відповідної теорії й визначає напрями пошуку стосовно предмета дослідження [4, 19].

Варто зазначити, що, з одного боку, підхід розглядають як певний вихідний принцип, початкову позицію, основне положення чи переконання (цілісний, комплексний, системний, синергетичний та ін.), а з іншого – як напрям вивчення предмета дослідження (історичний, логічний, змістовий, формальний тощо) [10, 117–118].

Загалом у педагогічній теорії поняття «підхід» використовують як: аспект розгляду або аналізу певних освітніх явищ чи процесів; вихідну наукову позицію моделювання й проектування об'єкта освітньої практики; властивість діяльності в певній галузі освіти. Категорія «підхід» містить такі компоненти: основні поняття, що використовуються в процесі навчання; принципи як вихідні положення здійснення педагогічної діяльності, що впливають на відбір змісту, форм і способів організації навчального процесу; методи і прийоми побудови освітнього процесу [14, 71]. У нашому дослідженні розуміємо «підхід» як вихідне положення здійснення діяльності, спрямованої на безперервний професійний саморозвиток майбутніх педагогів.

Аксіологічний підхід (Ж. Гараніна [2], В. Знаков [5], С. Маслов [7], С. Мінюрова [8], Н. Свещинська [13], В. Франкл [17] та ін.) спонукає під час відбору змісту, методів, форм підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку враховувати їхні ціннісні орієнтації. Аксіологічний підхід є органічно притаманним сучасній педагогіці, оскільки він орієнтований на людину як найвищу цінність [18].

Сутність аксіологічного підходу полягає у спрямуванні педагогічної діяльності на гуманістичний розвиток особистості. За цього підходу кожний учасник педагогічного процесу є активним ціннісно-мотивованим суб'єктом діяльності й найважливішим завданням є розкриття цінностей як сутнісних характеристик особистості.

Філософія розглядає аксіологію як науку про цінності, зокрема про цінності освіти, в яких

представлено систему значень, принципів, норм, канонів, ідеалів, що регулюють взаємодію в освітній сфері й формують компонент відносин у структурі особистості [12]. Аксіологія як методологічна основа педагогіки визначає систему педагогічного розуміння особистості й ствердження цінності людського життя, виховання і навчання, педагогічної діяльності й освіти [1]. У контексті нашого дослідження, з-поміж іншого, йдеться про ствердження цінності безперервного професійного саморозвитку для майбутньої професійної діяльності.

Підготовка майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку неможлива без звернення до цінностей, до механізмів перетворення суспільних цінностей в особистісні. Адже саме цінності визначають змістову основу професійної освіти, за якої вона є розвитком й безперервним професійним саморозвитком особистості.

Педагогічні цінності не з'являються спонтанно, вони залежать від політичних, економічних відносин у суспільстві, які до певної міри впливають на педагогіку також.

Цілком поділяємо позицію І. Ісаєва, який визначає такі професійні цінності педагога: цінності-цілі – розкривають значення і суть цілей професійно-педагогічної діяльності педагога; цінності-засоби – розкривають значення засобів і способів здійснення професійно-педагогічної діяльності; цінності-стосунки – розкривають значення і зміст відносин як основного механізму функціонування цілісної педагогічної діяльності; цінності-знання – розкривають значення і сенс психолого-педагогічних знань у процесі здійснення педагогічної діяльності; цінності-якості – розкривають значення і зміст якостей особистості педагога: взаємопов'язані індивідуальні, особистісні, комунікативні професійні якості педагога як суб'єкта професійно-педагогічної діяльності, що виявляються у спеціальних здібностях: до творчості, до проектування власної діяльності та ін. [6] та, на нашу думку, до безперервного професійного саморозвитку.

Науковцями (С. Маслов і Т. Маслова) узагальнено найбільш значущі цінності, важливі для студентів педагогічних університетів. До них відносяться: гуманістичні цінності педагогічної діяльності (учень, дитинство, унікальність та індивідуальність особистості, розвиток школяра, його самореалізація); професійно-моральні цінності (добро, співчуття, милосердя, щирість, вірність, професійний обов'язок, свобода, віра, довіра, справедливість, патріотизм, обов'язковість, професійна честь); цінності творчої самореалізації (удосконалення професійно-творчих здібностей, навчальний предмет викладача, постійне самовдосконалення педагога, цінність інновації); інте-

лектуальні цінності (істина, професійні знання, творчість, пізнання, вільний доступ до інформації); соціальні цінності (професійно-педагогічне спілкування, професійно-педагогічна корпоративність, соборність, традиції, сім'я, любов і прив'язаність до дітей); естетичні цінності (краса, гармонія) [7].

Згідно з представленою класифікацією, безперервний професійний саморозвиток майбутніх педагогів, звісно, можна віднести до цінностей творчої самореалізації.

Погоджуючись зі Н. Свещинською, вважаємо, що, обираючи ту чи іншу цінність, у даному випадку, безперервний професійний саморозвиток, особистість формує свого роду довгостроковий план поведінки й визначає тривалу змістову перспективу діяльності. Цінності визначають значущість явищ, предметів реальної дійсності й культури з погляду відповідності або невідповідності їх потребам суспільства, соціальних спільнот, груп й окремої особи. Ціннісні орієнтації – це відносно стійка система певних цінностей особи, що виражається у здатності суб'єкта до цілісного переживання, усвідомлення явища або предмета й здійснення вибіркової оцінної діяльності. Отже, ціннісні орієнтації – це внутрішній компонент свідомості й самосвідомості особистості [13].

Цінності особистості не можна сформувати ані через зміст навчального предмета, ані через дидактичні методи, зазначає В. Франкл [17]. На його думку, завданням педагога є не стільки озброєння вихованців певною системою цінностей, скільки переконання їх у важливості самоформування такої системи особистих цінностей, підштовхування до інтенсивного її відпрацювання [18]. Вважаємо, що переконання майбутніх педагогів у важливості самоформування системи особистих цінностей, у якій чільне місце відведено безперервному професійному саморозвитку, є першочерговим завданням.

Цінності є однією з найважливіших смислових структур, які формують перспективу, модель майбутнього, що має найбільшу значущість для людини. В. Знаков розглядає цінності як усвідомлений зміст, здатний стати реальним мотивом життєдіяльності людини, що веде до саморозвитку [5].

Сукупність особистісних і професійних цінностей визначає процес саморозвитку особистості, впливаючи на динаміку його протікання, і є центральним механізмом, що детермінує саморозвиток на всіх етапах особистісного і професійного становлення. Особистісні та професійні цінності впливають на можливі шляхи і способи саморозвитку, формуючи цілі та внутрішню програму його реалізації. Як показують проведені Ж. Гараніною дослідження, наявні у суб'єкта професійні особистісні цінності детермінують процес саморозвитку,

визначаючи найбільш важливі з точки зору змістотворення перспективи [2].

Отже, можна зробити висновок, що застосування аксіологічного підходу у підготовці студентів сприятиме формуванню їхніх ціннісних орієнтацій на безперервний професійний саморозви-

ток, усвідомленню ними власної самоцінності як майбутнього педагога в умовах сучасного суспільства, допоможе осмислити, як будувати свою професійну кар'єру, як досягати мети стосовно безперервного професійного саморозвитку для успішної професійної діяльності тощо.

Список використаних джерел

1. Бондаревская Е. В. Ценностные основания личностно ориентированного воспитания / Е. В. Бондаревская // Педагогика. 1995. – № 5. – С. 29-36.
2. Гаранина Ж. Г. Психологическая компетентность в структуре личностно-профессионального саморазвития специалистов социэкономической сферы : монография / Ж. Г. Гаранина. – Саранск : Изд-во Мордов. ун-та, 2013. – 136 с.
3. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : Методологічні поради молодим науковцям / С. У. Гончаренко. – К ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. – 308 с.
4. Дюшеева Н. К. Методологические подходы к профессионально- личностному формированию будущего учителя / Н. К. Дюшеева // Педагогическое образование и наука. 2008. – № 9. – С. 16–23.
5. Знаков В. В. Психология понимания : Проблемы и перспективы / В. В. Знаков. – М. : Ин-т психологии РАН, 2005. – 448 с.
6. Исаев И. Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя / И. Ф. Исаев. – М. : Академия. 2004. – С. 77-78.
7. Маслов С. И. Аксіологічний підхід в педагогіці / С. И. Маслов, Т. А. Маслова. Известия Тульского государственного университета. Гуманитарные науки. – Вып. № 3. 2013. – С. 202-212.
8. Минюрова С. А. Психологические основания выбора стратегий саморазвития в профессии : автореф. дис. ... д-ра психол. наук / С. А. Минюрова. – М., 2009. – 40 с.
9. Некрасова С. М. Формування готовності до професійного саморозвитку майбутніх магістрів з управління навчальним закладом : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Світлана Миколаївна Некрасова. – Запоріжжя : Б.в., 2012. – 20 с.
10. Новиков А. М. Методология : словарь системы основных понятий / А. М. Новиков, Д. А. Новиков. – М. : Либроком, 2013. – 208 с.
11. Отич О. М. Методологічні принципи наукового дослідження / О. М. Отич // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. – Чернігів, 2010. – Вип. 76. – С. 41-43.
12. Пелех Ю. В. Теоретико-методичні засади ціннісно-сміслової готовності майбутнього педагога до професійної діяльності : автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Ю. В. Пелех. – Київ : Б. в., 2010. – 36 с.
13. Свещинська Н. В. Формування ціннісних орієнтацій майбутніх учителів засобами сучасної фортепіанної музики : автореф. ... дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Н. В. Свещинська. – Кіровоград, 2005. – 20 с.
14. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий : в 2 т. Т. 1. / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – 816 с. – (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»).
15. Таценко Н. В. Антропоцентричний підхід до вивчення мовних одиниць у когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / Н. В. Таценко // Функціональна лінгвістика : збірник науч. работ. – Симферополь : Крымский респ. ин-т последипл. пед. обр., 2011. – № 2; т. 2. – С. 222-225.
16. Ткачова Н. О. Аксіологічні засади педагогічного процесу в сучасних загальноосвітніх навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Наталія Олександрівна Ткачова. Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Луганськ, 2006. – 509 с.
17. Франкл В. Человек в поисках смысла : сборник под ред. Л. Я. Гофмана и Д. А. Леонтьева; пер. с англ. и нем. / В. Франкл. – М. : Прогресс. 1990. – 368 с.
18. Фрицюк В. А. Професійний саморозвиток майбутнього педагога : монографія / Валентина Анатоліївна Фрицюк. – Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. – 364 с.

References

1. Bondarevskaja E. V. (1995) Tsennostnye osnovaniya lichnostno oryentyrovannogo vospytaniya / E. V. Bondarevskaja // Pedagogika, № 5, 29-36 [in Russian].
2. Haranyina Zh. H. (2013) Psikhologicheskaya kompetentnost v strukture lichnostno-professionalnogo samorazvitiya spetsyalystov sotsyonomicheskoi sfery : monohrafiya / Zh. H. Haranyina. – Saransk : Yzd-vo Mordov. un-ta, 136 [in Russian].
3. Honcharenko S. U. (2010) Pedagogichni doslidzhennia : Metodolohichni porady molodym naukovtsiam / S. U. Honcharenko. – K ; Vinnytsia : TOV firma «Planer», 308 [in Ukrainian].
4. Diusheeva N. K. (2008) Metodolohicheskiye podkhody k professionalno- lichnostnomu formirovaniyu budushcheho uchytelia / N. K. Diusheeva // Pedagogicheskoe obrazovaniye u nauka. № 9, 16-23 [in Russian].
5. Znakov V. V. (2005) Psikhologiya ponymaniya : Problemy u perspektivy / V. V. Znakov. – M. : Yn-t psikhologyyi RAN, 448 [in Russian].
6. Ysaev Y. F. (2004) Professionalno-pedahogicheskaya kultura prepodavatel'ia / Y. F. Ysaev. – M. : Akademyia, 77-78 [in Russian].
7. Maslov S. Y. (2013) Akxyolohicheskyyi podkhod v pedahogyke / S. Y. Maslov, T. A. Maslova. Yzvestiya Tul'skoho gosudarstvennogo unyversyteta. Humanitarnye nauky. – Вып. № 3. 202-212 [in Russian].
8. Myniurova S. A. (2009) Psikhologicheskyye osnovaniya vybora stratehiy samorazvitiya v professyyi : avtoref. dys. ... d-ra psikhol. nauk / S. A. Myniurova. – M., 40 [in Russian].
9. Nekrasova S. M. (2012) Formuvannia hotovnosti do profesiinogo samorozv'ytku maibutnikh mahistriv z upravlinnia navchalnym zakladom : avtoref. dys. ... kand. pед. nauk: 13.00.04 / Svitlana Mykolaivna Nekrasova. – Zaporizhzhia : B.v., 20 [in Ukrainian].

10. Novykov A. M. (2013) Metodolohiya : slovar systemy osnovnykh poniatyi / A. M. Novykov, D. A. Novykov. – М. : Lybrom, 208 [in Russian].
11. Otych O. M. (2010) Metodolohichni pryntsypy naukovoho doslidzhennia / O. M. Otych // Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu. Serii : Pedahohichni nauky. – Chernihiv, – Vyp. 76., 41-43 [in Ukrainian].
12. Pelekh Yu. V. (2010) Teoretyko-metodychni zasady tsinnisno-smyslovoi hotovnosti maibutnoho pedahoha do profesiinoi diialnosti : avtoref. dys. ... d-ra ped. nauk / Yu. V. Pelekh. – Kyiv : B. v., 36 [in Ukrainian].
13. Sveshchynska N. V. (2005) Formuvannia tsinnisnykh oriientatsii maibutnykh uchyteliv zasobamy suchasnoi fortepiannoi muzyky : avtoref. ... dys. kand. ped. nauk : 13.00.04 / N. V. Sveshchynska. – Kirovohrad, 20 [in Ukrainian].
14. Selevko H. K. (2006) Entsyklopedyia obrazovatelnykh tekhnolohyi : v 2 t. T. 1. / H. K. Selevko. – М. : NYY shkolnykh tekhnolohyi, 816. – (Seriia «Entsyklopedyia obrazovatelnykh tekhnolohyi») [in Russian].
15. Tatsenko N. V. (2011) Antropotsentrychnyi pidkhid do vyvchennia movnykh odynyt u kohnityvno-dyskursyvni paradymy lnhvistyky / N. V. Tatsenko // Funktsyonalnaia lnhvistyka : sbornyk nauch. rabot. – Symferopol : Krymskyi resp. yn-t posledypl. ped. obr., – № 2; t.2. S. 222-225 [in Ukrainian].
16. Tkachova N. O. (2006) Aksiolohichni zasady pedahohichnoho protsesu v suchasnykh zahalnoosvitnykh navchalnykh zakladakh : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.01 / Nataliia Oleksandrivna Tkachova. Luhanskyi natsionalnyi pedahohichnyi un-t im. Tarasa Shevchenka. – Luhansk, 509 [in Ukrainian].
17. Frankl V. (1990) Chelovek v poyskakh smysla : sbornyk pod red. L. Ya. Hofmana y D. A. Leonteva; per. s anhl. y nem. / V. Frankl. – М. : Prohress. 368 [in Russian].
18. Frytsiuk V. A. (2016) Profesiinyi samorozvytok maibutnoho pedahoha : monohrafiia / Valentyna Anatoliivna Frytsiuk. – Vinnytsia : TOV «Nilan LTD», 364 [in Ukrainian].

Фрицюк В. А., Волошина О. В. Профессиональное саморазвитие будущих учителей: аксиологический аспект проблемы

В статье охарактеризован аксиологический подход к изучению проблемы подготовки будущих педагогов к профессиональному саморазвитию, который побуждает при отборе содержания, методов, форм подготовки будущих педагогов к непрерывному профессиональному саморазвитию учитывать их ценностные ориентации. Обосновано, что аксиологический подход присущим современной педагогике, поскольку он ориентирован на человека как высшую ценность. Проанализирована сущность аксиологического подхода, который заключается в направлении педагогической деятельности на гуманистическое развитие личности. При этом подходе каждый участник педагогического процесса является активным ценностно-мотивированным субъектом деятельности и важнейшей задачей является раскрытие ценностей как сущностных характеристик личности. Доказано, что применение аксиологического подхода в подготовке студентов будет способствовать формированию их ценностных ориентаций на непрерывное профессиональное саморазвитие, осознание ими собственной самооценности как будущей педагогов в условиях современного общества, поможет осмыслить, как строить свою профессиональную карьеру, как достигать цели относительно непрерывного профессионального саморазвития для успешной профессиональной деятельности.

Ключевые слова: профессиональное саморазвитие, будущие педагоги, методологические подходы, аксиологический подход, подготовка студентов.

Frytsiuk V., Voloshina O. Professional self-development of future teachers: the axiological aspect of the problem

In article the scientific and methodological system of prospective teachers' training to continuous professional self-development is substantiated and developed, which is based on the conceptions of acmeological, axiological, anthropocentric, activities, competence, cultural, personal, synergistic and systematic approaches. We consider that above mentioned acmeological approaches are important in the study of continuous professional self-development of prospective teachers. Thus, the analysis and synthesis of observed sources allow us to assert that from the standpoint of acmeology, self-development of educator can be understood as a desire for self-revelation and self-extracting of creative potential of prospective teachers; a conscious process of professional self-improvement for effective self-realization in future professional activity based on significant internal aspirations and external influences; purposeful, multifaceted self-transformation that serves to maximise spiritual, moral, practical and activity self-realization in professional activity. In this study the process of preparation of prospective teachers to continuous professional self-development is based on several interrelated scientific approaches, among them: acmeological, axiological, activity, competence, cultural, personal, synergy, system, subjective. Using these approaches allows providing the novelty of the research, related to the development of system of preparation of prospective teachers to continuous professional self-development. Consider that a combination of these approaches as methodological basis of research is really optimal, because singled approaches complement each other and allow making a complex study of process of preparation of prospective teachers to continuous professional self-development. Thus, we can conclude that acmeological approach provides preparation of prospective teachers to continuous professional self-development as individuals, focused on the highest professional achievement; acmeological approach is aimed at the study of factors, conditions, criteria of quality of professional preparation of prospective teachers, substantiation of pedagogical conditions that promote the formation of readiness of prospective teachers to continuous professional self-development.

Key words: professional self-development, future teachers, methodological approaches, axiological approach, preparation of students.

Стаття надійшла до редколегії 31.01.2018